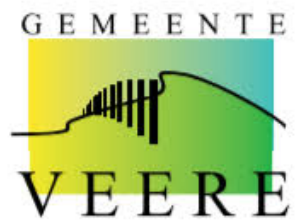

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven we aan hoe we omgaan met het beheren van onze kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten als wegen, bomen, bruggen, lichtmasten, gebouwen, riolering etc. We noemen het kapitaalgoederen omdat er veel van het vermogen, of met een ander woord kapitaal, van de gemeente inzet.

Voor alle kapitaalgoederen stellen we beheerplannen op. Deze plannen actualiseren we iedere 4 tot 10 jaar, afhankelijk van het soort kapitaalgoed.

In die beheerplannen geven we een antwoord op de volgende vragen:

- * Wat moeten we beheren? We noemen dat in vaktermen het areaal.
- * Op welk niveau gaan we beheren? Of, met andere woorden: hoe netjes moet het er uit zien?
- * Welke maatregelen zijn daarvoor nodig?
- * Hoeveel gaat dat dan kosten?

In deze paragraaf geven we per soort kapitaalgoed een toelichting op het beheerplan. In de toelichting staan de belangrijkste beheerdoelen en de actualiteit van het beheerplan. Ook geven we aan welke ontwikkelingen er spelen.

Per beheerplan geven we aan welke middelen de gemeente in 2024 inzet voor de uitvoering (zowel in de exploitatie als in investeringen). Alle investeringen die voortkomen uit het lopende beheerplan nemen we in deze paragraaf op.

Als we gedurende 2024 aanpassingen of aanvullingen moeten doen op een beheerplan, omdat we doelen niet halen of omdat zich onverwachte zaken voordoen, dan nemen we daar in het betreffende programma maatregelen voor op. Ook als we een beheerplan actualiseren nemen we dat op als maatregel in het betreffende programma.

Overzicht beheerplannen

Beleidsterrein	Looptijd beheerplan	Datum besluitvorming	Herziening/Evaluatie
Duingebiedvoorzieningen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Gebouwen	2020-2023	Vaststelling februari 2020	2023
Groen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Openbare verlichting	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Riolering	2020-2023	Vaststelling december 2019	2023

Stadshaven Veere	2024-2028	Vaststelling december 2022	2028
Wegen	2024-2028	Vaststelling september 2023	2028
Civieltechnische kunstwerken	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028

Tabel: Overzicht beheerplannen

Algemene beheerdoelen Openbare Ruimte

Met de term openbare ruimte bedoelen we de ruimte in kernen die voor iedereen vrij toegankelijk is. Die ruimte bestaat uit diverse elementen, zoals parken en plantsoenen, wegen, stoepen, parkeerplaatsen, lichtmasten, bruggen, gebouwen etc. De beheerplannen die betrekking hebben op de openbare ruimte zijn:

1. Groen
2. Wegen
3. Openbare verlichting
4. Civieltechnische kunstwerken en de Stadshaven Veere
5. Duingebied
6. Riolering
7. Gebouwen

Alle data over beheer van onze "assets", zoals we de bovengenoemde elementen ook wel noemen, beheren we in een digitaal systeem. Dit is een geïntegreerd programma waarin alle assets zijn opgenomen.

Voor de inwoners zijn de diverse onderdelen minder relevant. Zij kijken veel meer naar hun omgeving als geheel. We formuleren daarom voor het uiterlijk aanzien van de hele openbare ruimte ook een algemeen beheerdoel. We gebruiken hiervoor de Kwaliteitscatalogus Veere die is gebaseerd op de landelijke meetlat van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Veere varieert van A (uitstekend) tot D (slecht).

In 2021 stelden we een Integrale beheervisie Openbare Ruimte (IVOR) vast. Deze visie is gebruikt als kapstok voor de actualisatie van de diverse beheerplannen. Hierin zijn 5 zones benoemd, in het Beleidsplan Groen 2023-2031 benoemden we nog 2 extra zones. In het Beheerplan Groen is vastgelegd welke kwaliteitsniveaus we als beheerdoel aanhouden. Dat beheerniveau hebben we de Veerse Ambitie genoemd.

Discipline	Bedrijventerreinen	Begraafplaatsen	Buitengebied	Centra	(Recreatie)parken	Sportparken	Woongebieden
Groen	B	A	B	A	B	B	B
Verharding	B	B	B	B	B	B	B
Water	B	A	B	A	B	B	B
Reiniging	B	A	B	A	B	B	B

Groen (opgenomen in programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Het Beleidsplan Groen (2023-2031) en het Beheerplan Groen (2024-2028) zijn op 5 juli 2023 door de raad vastgesteld.

Het plan bestaat uit een visie en een beheer deel. In de visie vragen we onder andere meer aandacht voor thema's als biodiversiteit, duurzaamheid, burgerparticipatie en de daarbij behorende ambities en kosten. In het beheerplan wordt een analyse gegeven van de huidige areaal en de kosten voor het onderhoud. Ook wordt aangegeven hoe we om willen gaan met groen als kapitaal en de daarbij behorende manier van begroten.

Beheerdoelen

In het plan gaan we uit van de kwaliteitsniveaus zoals vastgesteld in de Kwaliteitscatalogus Veere en de in 2021 opgestelde Integrale Visie voor de Openbare Ruimte.

Maatregelen

Medewerkers van de gemeente en aannemers onderhouden dagelijks het groen. In de winter en het voorjaar voeren we groot onderhoud uit. Bosplantsoen dunnen we dan uit en bomen snoeien we. Versleten bomen en groenvakken vervangen we met oog voor het gebruik, biodiversiteit en duurzaamheid. We combineren deze werkzaamheden zoveel mogelijk met andere werkzaamheden, zoals wegonderhoud en rioolvervangings.

Ontwikkelingen

De klimaatproblematiek raakt ook het openbare groen. Door aanhoudende droogte is het van belang te kiezen voor de juiste soorten. Investeren in water geven en vroeg uitvoeren van plantwerk zijn maatregelen die kunnen bijdragen aan het goed aanslaan van beplanting. De keuze voor klimaat adaptieve beplanting is een thema in het groenbeleidsplan. Door stijgende temperaturen zullen we steeds meer te maken krijgen met nieuwe en soms invasieve soorten beplanting en dieren. Sommige nieuwe soorten lijken hier zich goed te voelen door de stijgende temperatuur. Dit kan een bedreiging vormen voor de lokale flora en fauna. Hier zullen we ons op moeten voorbereiden.

In het groen beleids- en beheerplan 2022 geven we aandacht aan thema's als duurzaamheid en biodiversiteit. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds actueler geworden. In de dagelijkse praktijk pakken we deze thema's wel mee. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Bij de keuze van planten kijken we ook naar de meerwaarde voor insecten.

Openbaar groen		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	2.710	2.710	2.710	2.710
	Opgenomen in begroting	2.710	2.710	2.710	2.710
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Groenbeheerplan

Wegen (opgenomen in programma 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

September 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan wegen 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

In 2024 gaan we voor het standaard ambitieniveau volgens de CROW 'niveau B'. In het plan zijn keuzes gemaakt ten aanzien van het ambitieniveau. We maken daarbij gebruik van de CROW methode "rationeel wegbeheer". Deze methode kent vijf categorieën; A+ (nieuw), A (goed), B (voldoende), C (binnen 2 jaar ingrijpen), D (achterstallig onderhoud). Alle wegen voldoen aan het einde van de planperiode minimaal aan niveau B.

Maatregelen

Op basis van het beheerplan voeren we de vervangingsplanning wegen uit en stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma voor het groot onderhoud op. We kijken daarbij meerdere jaren vooruit. In dit programma houden we niet alleen rekening met de toestand van de weg, maar kijken we ook naar de riolering, het groen, verkeer, etc. Daarnaast voeren we klein onderhoud uit.

Ontwikkelingen

Door de grote vervangingsopgave van de nutsbedrijven is een goede samenwerking met de nutsbedrijven steeds belangrijker. Samen met de nutsbedrijven proberen we het groot onderhoud aan wegen, riolering en nutsvoorzieningen voor de lange termijn te plannen en tijdig af te stemmen. Hierdoor bereiken we een optimaal resultaat.

Wegbeheerplan		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	1.710	1.710	1.710	1.710
	Opgenomen in begroting	1.710	1.710	1.710	1.710
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Wegbeheerplan

Openbare verlichting (opgenomen in paragraaf 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad beheerplan openbare verlichting 2024-2028.

Beheerdoelen

De komende jaren vervangen we het resterende deel van de conventionele verlichting voor LED-armaturen. Hiermee versnellen we de verduurzaming van onze openbare verlichting.

Maatregelen

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting kopen we als Zeeuwse overheden gezamenlijk in. Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma op. We stemmen de uitvoering zoveel mogelijk af op andere onderhoudswerkzaamheden.

Ontwikkelingen

In 2018 is er beleid vastgesteld voor licht en donker. Hier is in het nieuwe beheerplan rekening mee gehouden. De technische ontwikkelingen bij openbare verlichting gaan snel. Hier proberen we zo veel mogelijk op in te spelen.

Openbare verlichting		2024	2025	2026	2027
Investeringsbedragen	Benodigd	188	187	189	158
	Opgenomen in begroting	188	187	189	158
	Verschil	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan openbare verlichting

Civieltechnische kunstwerken (opgenomen in paragraaf 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan civiele kunstwerken 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

De doelstelling van het plan is om achterstallig onderhoud te voorkomen. Tweejaarlijks inspecteren we alle kunstwerken en werken we het schades en achterstallig onderhoud weg. Grotere vervangings- of onderhoudsmaatregelen die we niet binnen het onderhoudsbudget kunnen oplossen nemen we apart op in de begroting.

Maatregelen

Bij het onderhoud van kunstwerken kennen we 3 soorten onderhoud. Als een kunstwerk aan het einde van zijn levensduur is, voeren we of een renovatie uit of we vervangen het hele kunstwerk. Dit laatste noemen we vervangingsonderhoud. Verder voeren we jaarlijks regulier onderhoud uit op basis van een inspectie. En klein onderhoud op basis van meldingen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Civieltechnische kunstwerken		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	48	48	48	48
	Opgenomen in begroting	48	48	48	48

	Saldo	0	0	0	0
--	-------	---	---	---	---

Tabel: Beheerplan civieltechnische kunstwerken

Gebouwenbeheer (opgenomen in programma o, Bestuur en Ondersteuning)

Actualiteit van het beheerplan

In 2019 is het beheerplan geactualiseerd, het nieuwe beheerplan is in februari 2020 vastgesteld door de raad. Voor de uitvoering hiervan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar. In 2023 actualiseren we het beheerplan opnieuw, dat eind 2023 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de Raad. De financiële gevolgen worden in 2024 verwerkt in de kadernota en begroting. Voor de uitvoering van het beheerplan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar.

Beheerdoelen

Alle planmatige onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen doen we op basis van het "Beheerplan Onderhoud Vastgoed 2024-2027". In het beheerplan staan alle bestaande gemeentelijke gebouwen. Per gebouw is bepaald wat het onderhoudsdoel is. Dit loopt uiteen van instandhouding op minimaal niveau in verband met toekomstige sloop tot en met het niveau van gebouw met representatieve uitstraling en garantie van continuïteit.

Het basisdoel is niveau 3. Dit houdt in dat we alle gebouwen voor zo min mogelijk kosten in stand houden. Voor representatieve gebouwen (zoals het gemeentehuis) kiezen we voor niveau 2.

Bij dit gebouw vinden we het belangrijk(er) dat de continuïteit is gegarandeerd. Voor een aantal gebouwen kiezen we voor niveau 4. Hier gaat het om de gebouwen die we op termijn af willen stoten of die nu geen functie meer hebben.

Er zijn geen reserveringen voor vervangende nieuwbouw in dit beheerplan. Er is gewerkt volgens de nieuwe regels van de Commissie BBV (Besluit Begroting Verantwoording). Het beheer plan is onder verdeeld in verschillende kostensoorten.

Klein Onderhoud

Met klein onderhoud bedoelen wij de dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden.

Groot Onderhoud

Met groot onderhoud bedoelen we onderhoud dat ontstaat na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Dit is gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd.

Onderhoudsvoorziening

Lasten van groot onderhoud kunnen, volgens de regels van BBV, in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht (artikel 44 lid 1c BBV). Een dergelijke voorziening wordt door de raad, op grond van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, gevormd om de lasten groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren.

Exploitatie

Het klein onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Volgens de regels van de Commissie BBV is dit niet meer toegestaan om dit ten laste van de voorziening te brengen.

Ontwikkelingen

In december 2016 stelde de raad het Uitvoeringsprogramma Accommodaties 2025 vast. Het ziet er wel naar uit dat we de komende jaren gebouwen met een maatschappelijke

functie gaan vernieuwen of renoveren. We proberen bij het uitvoeren van onderhoud hier zo veel mogelijk te anticiperen op deze plannen van het Maatschappelijk Vastgoed.

Veranderingen in de gebouwenportefeuille.

Als aangepast accommodatiebeleid resulteert in minder gebouwen of minder onderhoud, investeren we de besparing opnieuw in maatschappelijk vastgoed.

Duurzaam Veere

In mei 2023 stelde de Raad het Omgevingsprogramma Duurzaam Veere 2022-2025 vast. In dit programma staat dat we 49% CO2 reductie in 2030 t.o.v. 1990 willen bereiken en 95% CO2 reductie in 2050 t.o.v. 1990. Hiervoor gaan we duurzaamheidsmaatregelen uitvoeren in onze gebouwen. We proberen de werkzaamheden hiervoor zoveel mogelijk te combineren met geplande renovaties en onderhoud. Besparingen benutten we om nieuwe investeringen voor energiebesparing te dekken (revolving fund). In de paragraaf duurzaamheid van deze begroting staan de concrete maatregelen die we willen nemen om deze doelen te realiseren.

Gebouwenbeheer		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	1.222	1.222	1.222	1.222
	Opgenomen in begroting	1.222	1.222	1.222	1.222
	Saldo	0	0	0	0

Tabel : Gebouwenbeheerplan

Riolering (opgenomen in programma 7, Volksgezondheid en milieu)

Actualiteit van het beheerplan

Voor de planperiode 2024-2028 stellen we een Water- en rioleringsplan (WRP) vast.

Beheerdoelen

Volgens de Wet milieubeheer hebben we een zorgplicht voor riolering. Het WRP geeft aan hoe we hier vorm aan geven. De belangrijkste doelen zijn:

- * vuil water in het oppervlaktewater zo veel mogelijk voorkomen;
- * (grond)wateroverlast zo veel mogelijk voorkomen.

In het vGRP staat ook hoe we omgaan met de (grond)waterhuishouding. De technische uitwerking vindt plaats in operationele plannen. In het WRP anticiperen we op een aantal ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkeling is de klimaatontwikkeling: meer kans op wateroverlast, maar ook meer en langere perioden van droogte.

Maatregelen

Voor het onderhoud van alle elementen uit het WRP kennen we een breed pakket aan onderhoudsmaatregelen. We zorgen voor vervanging of renovatie van riolen, gemalen, drainage, etc. als ze aan het einde zijn van hun levensduur. Daarnaast voeren we regulier onderhoud uit. Bijna altijd doen we dit via uitbesteding met meerjarige contracten. Hierbij kunt u denken aan het laten reinigen van riolen en gemalen, het legen van kolken, etc. Klein onderhoud (zoals het verhelpen van verstoppingen en storingen)

besteden we gedeeltelijk uit, maar doen we ook voor een deel met onze eigen medewerkers.

Naast onderhoud doen we ook veel aanpassingen aan het rioolstelsel. We maken het robuuster, zodat de kans op vervuiling en wateroverlast kleiner groter worden.

Ontwikkelingen

Het veranderende klimaat vraagt om een openbare ruimte die flexibeler is en minder kwetsbaar voor extreme weersomstandigheden (te droog of te nat). Bij elke herinrichting houden we rekening met deze ontwikkelingen.

Riolering		2024	2025	2026	2027
Investeringsbedragen	Benodigd	1.512	1.825	1.825	1.825
	Opgenomen in begroting	1.512	1.825	1.825	1.825
	Verschil	0	0	0	0

Tabel: Gemeentelijke Rioleringsplan

Duingebiedvoorzieningen (opgenomen in programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan duingebiedvoorzieningen 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

Het beheerplan duingebiedvoorzieningen geeft richting aan het beheer en onderhoud van de openbare voorzieningen op de stranden en in het duingebied. Het betreft de duinovergangen, wandelpaden, afrasteringen, loopplanken, afvalbakken, etc. In het plan staat welke kwaliteit de voorzieningen moeten hebben, welke kosten ermee zijn gemoeid en wie wat uitvoert (gemeente of Stichting Strandexploitatie Veere).

We hanteren in dit beheerplan ook de meetlat van CROW: van A+(zeer goed) tot D (slecht). Net als in de kernen kiezen we voor niveau B (voldoende) en op in het zicht lopende locaties voor A.

Maatregelen

De SSV doet het regulier en klein onderhoud aan de voorzieningen op basis van hun inbestedingsopdracht. De gemeente vervangt en renoveert de paden en trappen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Duingebied-voorzieningen		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	237	237	237	237
	Opgenomen in begroting	237	237	237	237
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan duinvoorzieningen

Stadshaven Veere (opgenomen in Programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan stadshaven Veere 2024-2028 vast. Een deel van het onderhoud is via een overeenkomst ondergebracht bij de jachtclub Veere.

Beheerdoelen

We willen de historische haven bewaren en in stand houden.

Maatregelen

Alle jachthavenvoorzieningen zijn in erfpacht overgedragen aan de jachtclub. De gemeente zorgt voor de overige kades, keerwanden, etc.

Ontwikkelingen

In 2021 voerden we een uitgebreide inspectie uit van de haven. Hierbij is geconstateerd dat het Noorderhoofd (palenhoofd tegenover de Campveerse Toren) in zeer slechte staat is. In de begroting is budget opgenomen om het Noorderhoofd in 2025 te restaureren.

Stadshaven Veere		2024	2025	2026	2027
Exploitatiebedragen	Benodigd	10	10	10	10
	Opgenomen in begroting	10	10	10	10
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan stadshaven Veere

